

Tiedä mitä tilaat - Ympäristönäytteenottajien sertifiointi osoittaa kenttätyön mutta ei projektijohtamisen laatua

Katarina Björklöf, Tuuli Aalto, Päivi Fjäder ja Jaana Kolehmainen

Suomen ympäristökeskus (Syke)

Ympäristönäytteenottajien sertifiointijärjestelmän päällikkö

Näytteenottajien sertifiointijärjestelmä (Certi)

Vapaa-ehtoinen henkilösertifiointijärjestelmä

Osoittaa **kenttätoiminnan osaaminen** seitsemällä eri erikoistumisalalla

Sertifiointitoiminta noudattaa toiminnassaan riippumattomuutta, avoimuutta ja tasapuolisuutta.

- Noudattaa ISO17024; Yleiset vaatimukset henkilösertifiointia varten perusteluille elimille
- FINAS akkreditointi- palvelun akkreditoima tunnuksesta S022 (www.finas.fi).
- Pätevyys osoitetaan tieto- ja taitovaatimuksilla (teoriakoe + kokemus)

Järjestelmässä noin 500 henkilöä

Sertifikaatti voimassa 8 vuotta

Tilaajalle uutta: Maaperä- ja kiinteät jäteympäristöt

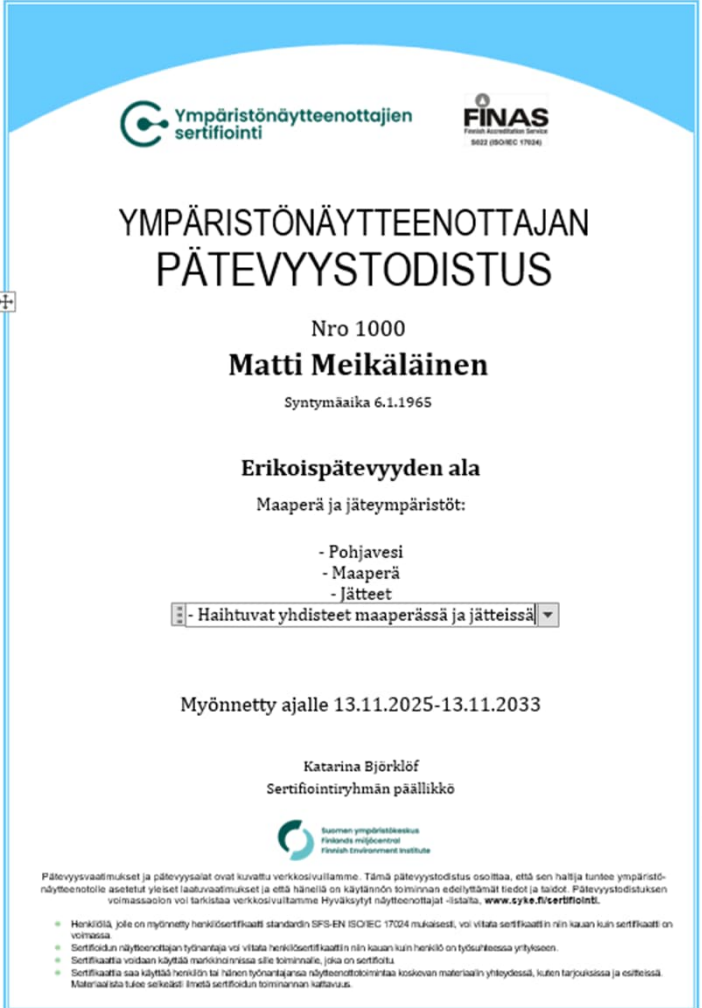
A. Sertifikaatissa mainitaan yksityiskohtaisesti matriisit: maaperä, pohjavesi, haihtuvat yhdisteet maaperässä ja jätteissä sekä kiinteät jätteet

⇒ Tilaaaja voi määrittää mihin matriiseihin pätevyyttä vaaditaan.

- Pätevyysvaatimukset löytyvät [verkosta erikoistumisalojen kuvauksista](#)

B. Vanhojen vaatimusten mukaisia sertifikaatteja on voimassa vielä vuoteen 2027 asti.

- Osaamistaso sama vanhalla ja uudella alalla, joten vanha sertifikaatti on samanarvoinen kuin uusi.

Ympäristönäyteenottajien sertifiointi

YMPÄRISTÖNÄYTTEENOTTAJAN
PÄTEVYYSTODISTUS

Nro 1000
Matti Meikäläinen
Syntymäaika 6.1.1965

Erikoispätevyyden ala
Maaperä ja jäteympäristöt:

- Pohjavesi
- Maaperä
- Jätteet

Haihtuvat yhdisteet maaperässä ja jätteissä

Myönnetty ajalle 13.11.2025-13.11.2033

Katarina Björklöf
Sertifiointiryhmän päällikkö

 Suomen ympäristökeskus
Finska miljöcentralen
Finnish Environment Institute

Pätevyysvaatimukset ja pätevyysalat ovat kuvattu verkkosivuiltamme. Tämä pätevyystodistus osoittaa, että sen haltija tuntee ympäristönäyteenotolle asetetut yleiset laatuvaatimukset ja että hänellä on käytännön toiminnan edellyttämät tiedot ja taidot. Pätevyystodistuksen voimassaolon voi tarkistaa verkkosivuiltamme Hyväksytyt näyteenottajat -listalta. www.syke.fi/sertifiointi.

- Henkilöä, jolle on myönnetty henkilösertifikaatti standardin SFS-EN ISO/IEC 17024 mukaisesti, voi vitata sertifikaattiin nimen kaiken kerran sertifikaatin voimassaollessa.
- Sertifikaatin näyteenottajan työnantaja voi vitata henkilösertifikaattiin nimen kaiken kerran henkilö on työssänsä yrityksessä.
- Sertifikaattia voidaan käyttää markkinoinnissa site toiminnaksi, joka on sertifikaatti.
- Sertifikaattia saa käyttää henkilön tai hänen työnantajansa näyteenottoa koskevan materiaalin yhteydessä, kuten tarjouksissa ja esitteissä. Materiaalista tulee selkeästi ilmetä sertifikaatin toiminnan kattavuus.

Muillakin PIMA-asiantuntijoilla on tarve osoittaa pätevyyttään riippumattomasti

Certi-palautteiden perusteella vaikuttaa siltä, että suunnittelijan tai projektipäällikön CV ei riitä, vaan vaaditaan sertifikaattia myös muilta kuin kenttätöitä tekevilta.

Kolmannen osapuolen

- laatukriteerit on hyvä työkalu kilpailutuksissa, ettei tarvitse kilpailla vain hinnalla.
- pätevyyden vaatimus luo työlle uskottavuutta ja yhtenäiset pelisäännöt edellyttäen että vaatimus vastaa tunnistettuun tarpeeseen.

Mutta:

- Nykyinen erikoistumisala Maaperä ja kiinteiden jäteympäristöt ei osoita selkeästi suunnittelijoiden tai projektipäälliköiden osaamista/pätevyyttä.

Kts: [Maaperäkuntoon/ vierailijablogi](#)

© Teemu Helonheimo

Sertifiointi ei takaa suunnittelijoiden ja projektipäälliköiden työn laatua

- Pätevyysvaatimukset ovat käytännönläheiseen kenttätyöhön, eivät edellytä suunnittelu- tai projektipäällikyyden osaamista.
- Kenttätyön kokemusvaatimus: väh 20 pv/ v kolmen vuoden sisällä ei usein toteudu suunnittelijoilla ja projektipäälliköillä

⇒ pätevä suunnittelija tai projektipäällikkö ei välttämättä saa sertifikaattia!

- MUTTA: Kenttätyön syvällisempi tunteminen voi olla hyödyksi myös suunnittelijoiden tai projektipäälliköiden työssä

Ainoana osaamisen osoittamiskeinona ympäristönäytteenottajan sertifikaatti ei ole sopiva tälle kohderyhmälle.

Tutkimuksen tavoite määrittää kenttätöiden laatutason

- Laatu maksaa; tietoisuus **mikä on riittävä laatu** juuri tähän tarkoitukseen?
  - Perustelut laatutasolle
- Tiedonvälitys eri toimijoiden välillä ratkaisevaa
  - Kaikilla osallistujilla sama käsitys prosessin laadusta
- Tunne kenttätöiden toteuttajien laatuvaatimukset (akkreditointi, sertifiointi ym.)
  - Myös matriisikohtaista kokemusta (pohjavesi, kiinteät jätteet, maaperä)?
- Arvioi, pitääkö asiantuntijalla olla äskettäistä kenttäkokemusta?
  - Tarvitaanko sertifikaattia vai riittäisikö jokin muu pätevyyden osoituskeino?

Viranomainen/valvoja

- **Oikeus:** Määrittellä laatutaso näytteenotto toiminnalle.
- **Velvollisuus:** Ymmärtää tarvittava laatutaso johtopäätösten tekemiseksi. Ymmärtää, mitkä asiat vaikuttavat laatuun.
- **Mahdollisuus:** Määritelty laatutaso takaa oikeat päätökset ja säästää yhteiskunnan resursseja.

Tilaaja

- **Oikeus:** Saada perusteluja laatuvaatimuksiin ja oikeus vaatia sopivaa laatutasoa työlle.
- **Velvollisuus:** Kuvata tarjouspyynnössä selkeästi laatuun vaikuttavat kriteerit sekä tilata työ valvojan edellyttämällä laatutasolla.
- **Mahdollisuus:** Tilaus laatutason täyttävältä toteuttajalta helpottuu. Tulosten luotettavuus varmistuu.

Toimeksiannon toteuttaja

- **Oikeus:** Saada riittävästi tietoa tarjouspyyntöjen laatuvaatimuksista.
- **Velvollisuus:** Ilmoittaa laatuun liittyvistä yksityiskohdista työn tilaajalle.
- **Mahdollisuus:** Pystyy tarjoamaan laadultaan tarkoituksenmukaista näytteenottoa.

Mutku ry:n järjestämä riskinarviointi-työpajan johtopäätökset (6.9.2023):

A. Verkkokoulutuskokonaisuus parempi kohderyhmälle, koska sen ylläpito ja suorittaminen on ketterämpi kuin sertifiointi.

- Järjestelmän kehitystyölle ja ylläpidolle tarvitaan rahoitusta ja prosessille tulee nimetä vastuuorganisaatio.

B. Tarve kouluttaa tilaajia

- korostuu pienien julkisten ja yksityisten organisaatioiden osalta, joissa tilaajan vastuukentät ovat usein laajat ja resurssit vähäiset.

- Kts: [Mutku.fi/ artikkeli](https://mutku.fi/artikkeli)

Tilaaajallekin tietoa: www.syke.fi/sertifiointi

Tai Etusivu >Palvelut> Laatu- ja laboratoripalvelut
>Ympäristönäytteenottajien sertifiointijärjestelmä

- Erikoistumisalojen vaatimukset
- Hyväksytyt näytteenottajat –lista
  - Etsikö näytteenottajaa tai haluatko tietää, onko näytteenottajalla sertifikaatti voimassa?
- Näytteenoton ja mittauksen ohjeita
  - Perusteluja laatutasolle?
- Certi-ryhmän yhteystiedot ja palauteohjeet

← Palvelut

Laatu- ja laboratoripalvelut

Pätevyyskokeet ja vertailumittaukset

Ympäristönäytteenottajien sertifiointijärjestelmä

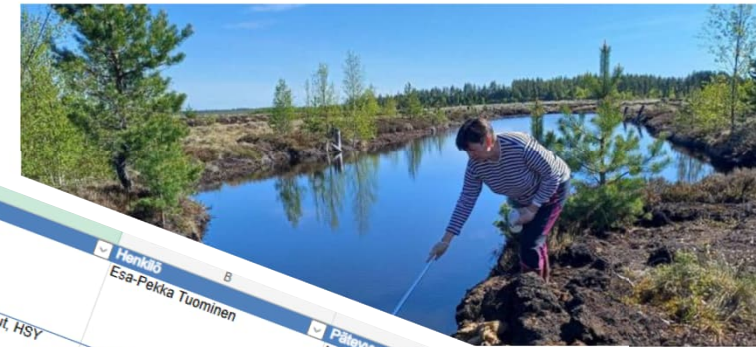
Miten voin sertifioitua ja miten ylläpidän sertifikaattia

Certitoiminnan koulutusorganisaatio

Ympäristöalan menetelmästä

Ympäristönäytteenottajien sertifiointijärjestelmä

Sertifioidut ympäristönäytteenottajat takaavat luotettavan laadun, noudattavat säädöksiä ja edistävät kestävästä ympäristönsuojelusta.

A	B	C
Helsingin yliopisto Pääjärventie 320 PL 4 00014 Helsingin yliopisto	Henkilö Esa-Pekka Tuominen	Pätevyysalueet Vesinäytteenotto ja -mittaus
Helsingin seudun ympäristöpalvelut, HSY Hernepellontie 24 00066 HSY	Johanna Wallenius	Vesinäytteenotto ja -mittaus
Helsingin kaupunki Kaupunkiympäristön toiminta Ympäristöpalvelut Työpajankatu 8 00099 Helsinki	Markus Lauha	Vesinäytteenotto ja -mittaus Biologinen näytteenotto ja mittaus
Helsingin kaupunki Työpajankatu 8 PL 58235 00099 Helsinki	Jyrki Muurinen	Vesinäytteenotto ja -mittaus
HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut Hernepellontie 24 00240 Helsinki	Esa Mäkelä	Vesinäytteenotto ja -mittaus
Nordic Envicon Oy Huopalahdentie 24 00350 Helsinki	Henri Seppälä	Vesinäytteenotto ja -mittaus
Naava Partners Oy Kutomatie 18 B 00380 Helsinki	Riitta Alanko	Maan-

Kolmannen osapuolen laatukriteerit ovat hyviä työkaluja, ettei tarvitse kilpailla vain hinnalla.

- Tarkoituksenmukaisia laadunosoituskeinoja tarvitaan!

Tiedä mitä tilaat: Lisätietoja järjestelmästä:
www.syke.fi/sertifiointi

PS. Certi-ryhmä osallistuu mielellään asiakas/sidosryhmätapaamisiin ja kerromme lisää kenttätöiden laadusta.

